

సంపుటి : 5
సంచిక : 4
జూలై : 2005

పేజీలు : 100
వెల :
రూ. 20/-

కుసుఖాత్రం : సాలీడు కావలెను! చిత్రకారుడు : వి. గోపాలకృష్ణ

చిరునామా: 1-9-286/3, విద్యానగర్ (రాంనగర్ గుండు దగ్గర), హైదరాబాద్-500044. ఫోన్:(అ):27071500 (ఇ): 27077599
email : rachanapatrika@hotmail.com, talpasai@rachana.net www.rachana.net

సంపాదకీయం..... **5**

కథలు

- హైజాకర్ - రవి నల్లపరెడ్డి ... 24
- ప్రీడం పైటర్ - కే.వెం. విజయలక్ష్మి ... 56
- అల్లుడి కోసం - దామరాజు వి.యస్.బి. రామమూర్తి ... 59
- కథాపీఠం :: మా ఇంటి రామాయణం ... 66
- పొత్తూరి విజయలక్ష్మి
- లాలస - వాడ్రేవు రమాదేవి ... 74
- కథాప్రచేళిక :: మేడిపండ్లు - జి.యస్. లక్ష్మి ... 78

సీరియల్ రచనలు

- వై.రాంబాబు & శాయి కథలు : నేపథ్యం ... 12
- హౌస్ సర్జన్ - కొమ్మూరి వెణుగోపాలరావు... 27
- ముత్యాల పందిరి - డా॥ పోరంకి దక్షిణామూర్తి... 84
- అమెరికాలక్షేపం - వంగూరి చిట్టెనరాజు... 97

వ్రత్యక రచన

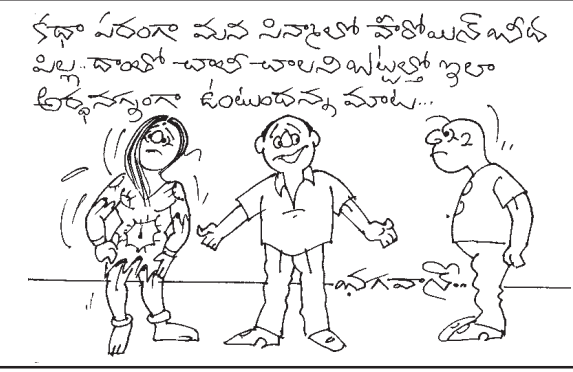
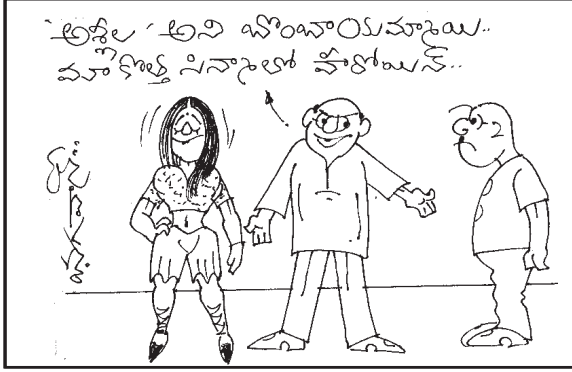
పురందరదాసులో అన్నమాచార్య
- అధికారి వెణుగోపాలరావు ... 63

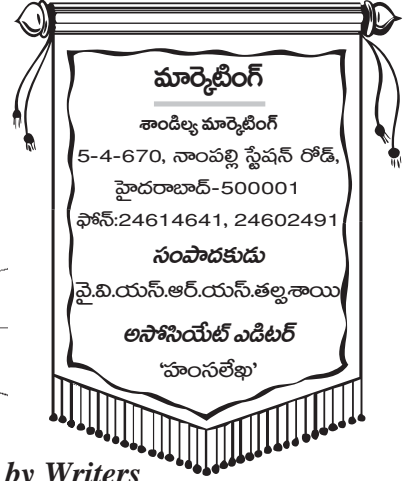
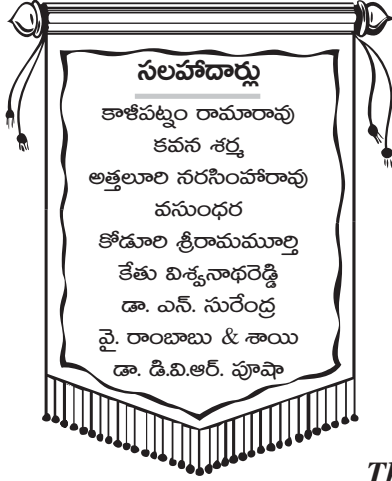
శీర్షికలు

- ఉత్తర రచన ... 6
- పజిలింగ్ పజిల్ ... 8
నిర్వహణ: సత్యం మందపాటి
- మూడు ప్రశ్నలు - ఒకే సమాధానం ... 11
- సాహితీవైద్యం - వసుంధర ... 50
- అమృతవర్షిణి - కె.వి. రమణ ... 73
- రచనా సమీక్ష ... 95

అక్కడక్కడక్కడా

కార్టూన్లు

The Only Magazine Administered by Writers

అరవయ్యవ దశకంలో కథల పోటీల్లో బహుమతులు రు. 75/-; రు. 50/-; రు. 25/- ప్రాంతాల్లో ఉండేవి. అలాగే నవలలకూ చిన్న మొత్తాలే ఉండేవి. బహుమతి కథలు చదివి తరచూ చాలమంది అనుకునేవారు - ప్రథమ బహుమతి పొందిన కథ కన్నా రెండవ బహుమతి గొప్పగా ఉందని. ఒక పోటీలో ఉత్తమ రచనలను నిర్ణయించడానికి నిర్దిష్టమైన న్యాయసూత్రాలు ఎవరూ నిర్ణయించలేదు. ఆయా న్యాయనిర్ణేతల గుణశీలత మీదా, వారి అభిరుచి మీదా ఆధారపడి ఎంపిక ప్రక్రియ జరుగుతూ వస్తోంది. నిర్ణయం ఎవరు చేసినా దానికి మినహాయింపులు ఉంటూనే ఉంటాయి. సబ్జెక్టివిటీలేని మనిషంటూ ఎవరూ ఉండరు గదా! అయితే అది ఎంత తక్కువ శాతంలో ఉంటే ఆ నిర్ణయం అంత ఎక్కువ మంది చేత శ్లాఘింపబడుతుంది.

కాఫీ ఒక్కొక్కరు చేస్తే ఒక్కో రుచిగా ఉంటుంది. ఒకరింట్లో ఉన్న రుచి మరొకరింట్లో లభ్యం కాదు. అందరూ వాడేదీ ఒకే రకమైన ఫిల్టర్! అయితే అందులో వాడే కాఫీ పొడి రకరకాల తయారీలది. ఫిల్టర్లో వేసే కాఫీ పొడి మోతాదు ప్రతి చోటా మారుతూ ఉంటుంది. ఈ సూత్రం పోటీ నిర్ణయాలకూడా వర్తిస్తుంది. ఎప్పుడూ ఒకే భావజాలం ఉన్నవారు పోటీలు నిర్వహించినా, న్యాయనిర్ణేతలుగా ఉన్నా ఒకే మూసలో ఉన్న రచనలు బహుమతులు గెల్చుకుంటూ ఉంటాయి. అది అలవిమాలిన ఉపయోగం లేని చర్చలకు దారితీస్తుంది. అందుకే -

మేము నిర్వహించే పోటీలకు నిర్వాహకులము మేమే అయినా న్యాయనిర్ణేతలను ప్రతీసారి మారుస్తుంటాము. ముఖ్యంగా పోటీకి అందిన రచనలను అన్నింటినీ వారందరూ విధిగా చదివి తీరాలన్నది మా నియమం. రెండు మూడు వడపోతల తర్వాత తుది నిర్ణయానికి న్యాయనిర్ణేతలకు 'కొన్ని' రచనలను పంపడం మా పద్ధతి కాదు. ఈ ప్రక్రియలో మా ప్రమేయం ఏమాత్రం ఉండదు. వచ్చిన రచనలన్నీ న్యాయనిర్ణేతలకు అందించడం, వారి నిర్ణయాన్ని అమలు పర్చడం జరుగుతుంది.

క్రీడల పోటీల్లో గెలిచినవారికే బహుమతి. అంతేగాని వారి క్రీడాస్థాయి 'స్థాయి'లో లేదని బహుమతిని పంచరు గదా! ఆ క్రీడాస్థూరే రచనల పోటీల్లో కూడా ఉండాలి. అందుకే మేము పోటీలు పెట్టినప్పుడు మొత్తం బహుమతుల మొత్తాన్ని ప్రకటించి, తుది ఫలితాలు నిర్ణయం సమయంలో బహుమతులను నిర్ణయిస్తూ వస్తున్నాం. ఇది కొంతలో కొంత మేలేమోనన్నది మా ఆలోచన!

మరోసారి కథల పోటీని ఈ సంచికలో ప్రకటిస్తున్నాం. కథా రచయితలందరూ సమధికోత్సాహంతో పాల్గొని తెలుగు కథావీధిలో వెలుగులు విరజిమ్మగలరని ఆశిస్తూ -

gaw

152

ఈ పత్రిక మీది! మీ అభిరుచుల మేరకు పత్రికను రూపొందించడం మా వంతు!! అభిమానించి ఆదరించడం మీ వంతు!!!

పుస్తక ప్రియులకు మహాదవకాశం

కథా సంపుటాలు	రచయిత	అసలు ధర	తగ్గింపు ధర
1. అమెరికా బేతాళుడి కథలు (రెండవ ముద్రణ)	సత్యం మందపాటి	... రు. 30-00	రు. 25-00
2. రసికరాజ తగువారము కామా?	వసుంధర	... రు. 72-00	రు. 60-00
3. తెలుగువాడు పైకొస్తున్నాడు-తొక్కేయండి!	సత్యం మందపాటి	... రు. 50-00	రు. 40-00
4. చెట్టు క్రింద చినుకులు	సత్యం మందపాటి	... రు. 54-00	రు. 45-00
5. గవర్నమెంటాలిటీ కథలు	సత్యం మందపాటి	... రు. 40-00	రు. 30-00
6. మేడ్ ఇన్ అమెరికా	సత్యం మందపాటి	... రు. 54-00	రు. 45-00
7. కథామహల్ - (1999)	37 మంది రచయితలు	... రు. 116-00	రు. 95-00
8. నేనూ-చీకటి (నవల)	కాశీభట్ల వేణుగోపాల్	... రు. 40-00	రు. 30-00
9. కాశీభట్ల వేణుగోపాల్ కథలు	కాశీభట్ల వేణుగోపాల్	... రు. 50-00	రు. 40-00
10. కథామహల్ - 2001	20 మంది రచయితలు	... రు. 80-00	రు. 70-00
11. బ్రెయిన్ డ్రెయిన్ (అను) అమెరికా మజిలీ కథలు	కవన శర్మ	... రు. 75-00	రు. 60-00
12. కథామహల్ - 2002	38 మంది రచయితలు	... రు. 116-00	రు. 95-00
13. 'రచన' కార్టూన్లు	79 మంది కార్టూనిస్టులు	... రు. 40-00	రు. 30-00
14. డా॥ చిత్తర్వు మధు కథలు	డా॥ చిత్తర్వు మధు	... రు. 50-00	రు. 40-00
15. దిగంతం (నవల)	కాశీభట్ల వేణుగోపాల్	... రు. 40-00	రు. 30-00
16. మంచుపూవు (నవల)	కాశీభట్ల వేణుగోపాల్	... రు. 40-00	రు. 30-00
17. ఎన్నారై కథలు	సత్యం మందపాటి	... రు. 50-00	రు. 40-00
18. చీకటిలో చందమామ (నవల)	సత్యం మందపాటి	... రు. 45-00	రు. 35-00
19. జనారణ్యం (జనాభా సమస్య మీద సాధికార కథా వ్యాసావళి)	ఎలక్ట్రాన్	... రు. 40-00	రు. 30-00
20. చిరునవ్వు వెల ఎంత? (హాస్య కథలు)	వసుంధర	... రు. 150-00	రు. 130-00
21. గణిత విశారద (చిన్నపిల్లల నవల)	అవసరాల రామకృష్ణారావు	... రు. 40-00	రు. 30-00
22. హంసగీతం (చారిత్రాత్మక నవల)	వివినమూర్తి	... రు. 100-00	రు. 80-00
23. శ్రీ తిరువతి వేంకటేశ్వర వచనములు - శ్రీకృష్ణహేల	పాలెపు బుచ్చిరాజు	... రు. 45-00	రు. 35-00
24. ఈతరం స్త్రీ (నవల)	అర్నాద్	... రు. 80-00	రు. 70-00
25. కథావాహిని - 2003	32 మంది రచయితలు	... రు. 100-00	రు. 80-00
26. ఆత్మధృతి	అడూరి వెంకట సీతారామమూర్తి	... రు. 80-00	రు. 70-00
27. వెలుగు వాకిట్లోకి....	శ్రీరాజ్	... రు. 80-00	రు. 70-00
28. తపన (నవల) (రెండవ ముద్రణ)	కాశీభట్ల వేణుగోపాల్	... రు. 60-00	రు. 50-00
29. మధుమేహంపై విజయవధం	డా॥ చిత్తర్వు మధు	... రు. 50-00	రు. 40-00
30. బంగారు రోజులు (నవల)	కవనశర్మ	... రు. 40-00	రు. 30-00
31. నివేదన (కావ్యం) (రెండవ ముద్రణ)	రవీంద్రనాథ్ తాగూర్	... రు. 30-00	రు. 25-00
32. ఇరాక్ డైరీ	కవనశర్మ	... రు. 40-00	రు. 30-00
33. శ్రీరాముని దయచేతను.. (నవల)	వసుంధర	... రు. 100-00	రు. 80-00
34. కథావాహిని - 2004	34 మంది రచయితలు	... రు. 100-00	రు. 80-00
35. పసిడి మనసులు	జి. జానకీశాస్త్రి	... రు. 50-00	రు. 40-00
36. అమెరికా తెలుగు కథానిక	29 మంది రచయితలు	... రు. 150-00	రు. 130-00
37. వెన్నెల కురిసిన రాత్రి	అక్కినపల్లి సుబ్బారావు	... రు. 80-00	రు. 70-00
38. కథ కంచికి....	ఎం.ఎస్. ప్రకాశరావు	... రు. 50-00	రు. 40-00
39. కలకాలం నిలిచేది	తటవర్తి రామచంద్రరావు	... రు. 150-00	రు. 130-00

మీకు కావలసిన పుస్తకాలను ఉదహరిస్తూ, వాటి ఖరీదుకు సరిపడా సొమ్మును ఎమ్.ఓ/డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా పంపితే, ఖర్చులు భరించి పోస్టులో కోరిన పుస్తకాలు పంపబడగలవు. రిజిస్టర్డ్ పోస్టులో పొందగోరిన వారు ప్రతి ఒక్క ఆర్డరుకు రూ. 17/- అదనంగా పంపాలి. **V.P.P.** పద్ధతి లేదు. DD to be drawn in favour of "VAHINI BOOK TRUST" payable at "Hyderabad".

19.286/3 999999 హైదరాబాద్ 500044

వై.రాజారావు & నాయి * కళలు

వరదరాజింకా యింటికి తిరిగి రాలేదు.

మేతకెళ్ళిన పశువులు తిరిగొచ్చాయి.

వేటకెళ్ళిన పక్షులు తిరిగొచ్చాయి.

వరదరాజు మాత్రం ఇంకా తిరిగి రాలేదు.

బాగా చీకటి పడింది. వెలుగింకిపోయింది. ఎదరేముందో తెలీదం లేదు.

రోజూ చీకటి పడితేనేగాని వరదరాజింటికి రాడు. అది అతని కలవాటు. చీకటి పడిన తరువాత అతనింటికి మామూలుగా రాడు. కొంచెం దోరగా వస్తాడు. అతని అలవాటు సంగతి మార్తమ్మకు తెలుసు.

ఒంటరి దేవతలా గడపలో కూర్చుంది మార్తమ్మ.

అరుగు మీద నుంచి కిరోసిన్ బుడ్డి గుమ్మం ముందు ఎర్రగా రక్తంలా కాంతిని చిమ్ముతోంది.

ఏకాంతపు కీకారణ్యంలో ఒంటరి దేవత మనస్సు చిక్కుకుంది. ఆలోచనలు అల్లి బిల్లిగా తీగల్లా అల్లుకుంటున్నాయి.

ఊరేం పెద్దది కాదు. అంతా కలిసి అరవై కొంపలు. మట్టిరోడ్డు. పక్క ఊరి నుంచి పట్టణానికి వెళ్ళే జనం కాలినడకనా, సైకిళ్ళ మీదా వెడుతుంటారు.

చప్పుడైతే మార్తమ్మ తలెత్తి చూసింది.

రోజూ కంటే బాగా ములిగిపోయి వచ్చాడేమో, వరదరాజు గుడిసె ముందు బోర్లాపడ్డాడు.

మార్తమ్మ ముందు కురికింది. అతన్ని

పొదివి పట్టుకుంది. ఎక్కడైనా దెబ్బ తగిలిందేమోనని ఒళ్ళంతా తడిమి చూసింది.

“మావా! లెగు!” అంది పైకి లేవదీస్తూ.

“ఎవరు?” అనడిగాడు.

మార్తమ్మ సమాధానం చెప్పలేదు.

“సెయ్యెదులు” అన్నాడు వరదరాజు గింజుకుని.

మాట ముద్దగా ఉంది.

అతన్ని మెల్లగా గుడిసెలోకి తీసుకొచ్చింది. నులక మంచం మీద కూర్చోబెట్టింది.

“మావా! రావల యిగురొండేను - కూడెట్టనా?” అనడిగింది మెల్లగా - అనునయంగా.

వరదరాజుమెను తిడుతూ, జడ పట్టుకున్నాడు.

ఆమె విదిలించుకుని, “కూడు తిను ముందు - ఆ తరువాత నీ యిట్టం” అంటూ కంచం కడగడానికి బయటికి వెళ్ళింది.

వరదరాజు ఇంకా బూతులు తిడుతూనే వున్నాడు. అన్నం కంచంలో పెట్టి, వండిన కూరంతా దిగబోసి, అతని ముందు పెట్టింది.

ఒక్కొక్క చేపా ముళ్ళు లేకుండా ఒలిచి పెడుతూ, అతను తినే పద్ధతికి నవ్వుకుంది.

కొందరాడవాళ్ళు తమ భర్తలు సంతృప్తిగా తింటే చాలునని తాపత్రయ పడతారు.

కాని ఆ దుర్మార్గపు భర్తలు మాత్రం ఆడవాళ్ళ మీద పినరంత జాలి కూడా

చూపరు.

కడుపు నిండగానే అతనికి మరీ కైపెక్కింది.

“నా సెయ్యి కడగవే” అని ఒక గావు కేక పెట్టాడు.

ఆమె నవ్వుకుంటూ అతని చేయి, మూతీ కడిగి, జాగ్రత్తగా లేవదీసి మంచం మీద పడుకోబెట్టింది.

చీకటి నల్లగా ఉంది.

అడివి భయకరంగా ఉంది.

నిశ్శబ్దం అడినంతా అలముకుంది.

ఏమీ కనిపించడం లేదు.

అతనొక్కడే నడుస్తున్నాడు - భారంగా - ఎక్కడికో దూరంగా. దయ్యాల కథలు జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి.

రాక్షసుల భయంకరమైన ముఖాలు ఎర్రగా, వికారంగా, పెద్ద పెద్ద కోరలతో కనిపిస్తున్నాయి.

అలా ఎందుకు నడుస్తున్నాడో అతనికే తెలీదు. ఎక్కడికి బయలుదేరాడో అసలే తెలీదు.

అకస్మాత్తుగా ఒక పెద్ద కేక వినిపించింది. నేలా, ఆకాశం దద్దరిల్లిపోయాయి. నేల పగిలిందేమో! అగ్ని పర్వతం ఒక్క సారిగా బద్దలైందేమో!

భయంకరంగా పిడుగు పడిందేమో!

అతనికి మెలకువ వచ్చింది. కళ్ళు విప్పి చూశాడు. చుట్టూ ఇంకా చీకటిగా ఉంది.

భయంకరమైన అడవి - చుట్టూ నిశ్శబ్దం. ఒంటరిగా ప్రయాణం - పెద్ద కేక - అంతా అతనికి జ్ఞాపకం వస్తోంది.

అతనికి ఒళ్ళు జలదరించింది. వణుకు ప్రారంభమైంది.

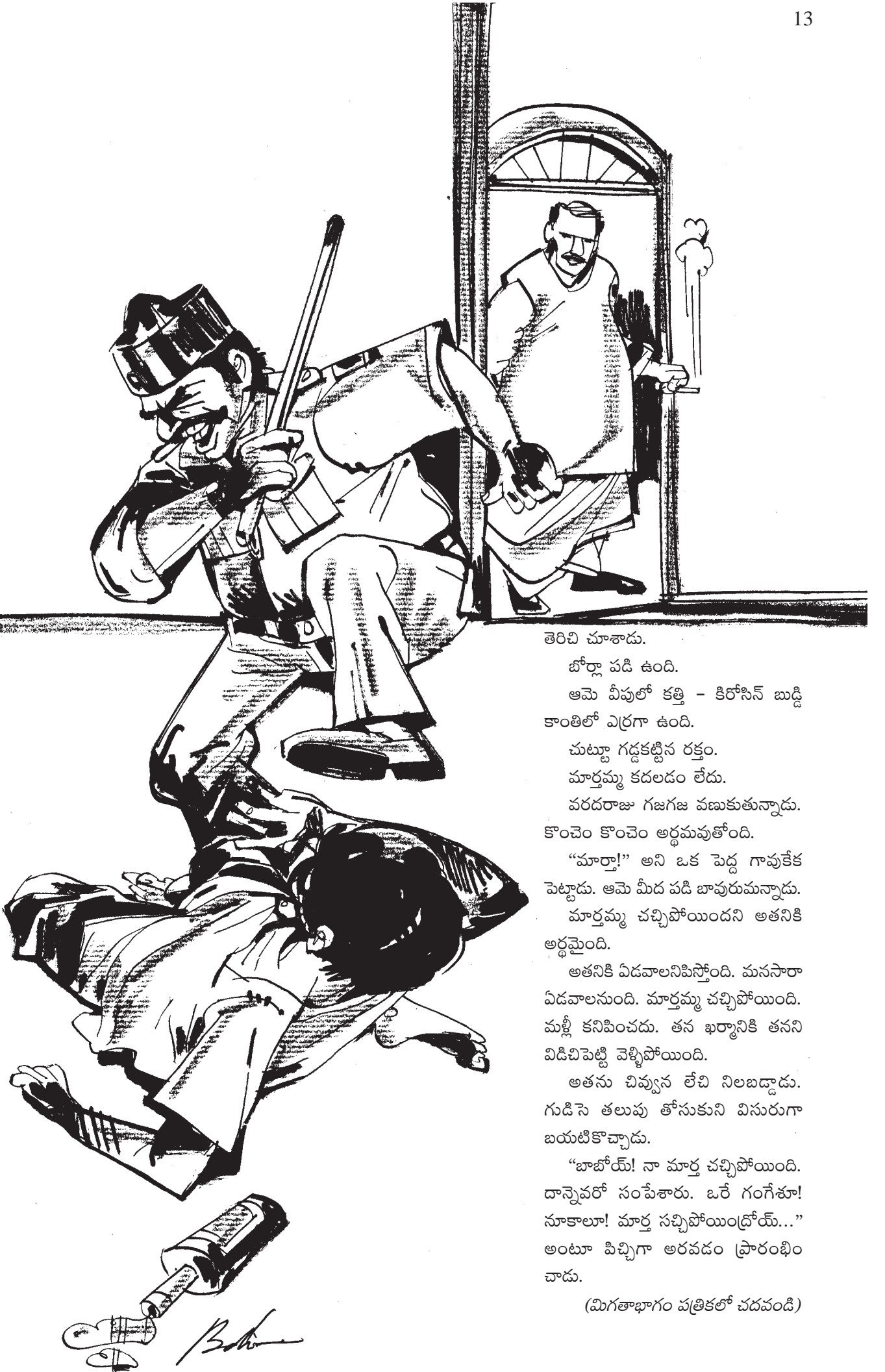
అదంతా కలేనన్నమాట!

ఎంత భయంకరమైనకల?!

నులక మంచం మీద తడిమి చూసుకున్నాడు. మార్తమ్మ కనిపించలేదు.

లేచి కూచున్నాడు.

ఎదురుగా మార్తమ్మ బోర్లాపడి ఉంది. అతనికేవిటో అర్థం కాలేదు. మళ్ళీ కళ్ళు

తెరిచి చూశాడు.

బోర్లా పడి ఉంది.

అమె వీపులో కత్తి - కిరోసిన్ బుడ్డి
కాంతిలో ఎర్రగా ఉంది.

చుట్టూ గడ్డకట్టిన రక్తం.

మార్తమ్మ కదలడం లేదు.

వరదరాజు గజగజ వణుకుతున్నాడు.

కొంచెం కొంచెం అర్థమవుతోంది.

“మార్తా!” అని ఒక పెద్ద గావుకేక
పెట్టాడు. అమె మీద పడి బావురుమన్నాడు.

మార్తమ్మ చచ్చిపోయిందని అతనికి
అర్థమైంది.

అతనికి ఏడవాలనిపిస్తోంది. మనసారా
ఏడవాలనుంది. మార్తమ్మ చచ్చిపోయింది.
మళ్ళీ కనిపించదు. తన ఖర్మానికి తనని
విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోయింది.

అతను చివ్వున లేచి నిలబడ్డాడు.
గుడిసె తలుపు తోసుకుని విసురుగా
బయటికొచ్చాడు.

“బాబోయ్! నా మార్త చచ్చిపోయింది.
దాన్నెవరో సంపేశారు. ఒరే గంగేశూ!
నూకాలూ! మార్త సచ్చిపోయింద్రోయ్...”
అంటూ పిచ్చిగా అరవడం ప్రారంభం
చాడు.

(మిగతాభాగం పత్రికలో చదవండి)

పురందరదాసులో అన్నమాచార్య

“కండె కనసి నల్లి గోవింద

కండె నా కనసి నల్లి కనకరత్నద మణియ

నందన కంద ముకుంద న చరణవె”

స్వప్నంలో తాను చూసిన శ్రీకృష్ణుని వర్ణిస్తూ, అభినయిస్తున్నాడు పురందర దాసుగా నటిస్తున్న నటుడు. ఎక్కడో తెలుగులో ఇదే భావాన్ని విన్నట్లుంది. కాని గుర్తుకు రావడం లేదు. భారతరత్న డాక్టర్. సర్. మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య స్థాపించిన మా కంపెనీ (విశ్వేశ్వరయ్య అయిరన్ అండ్ స్టీలు ప్లాంట్లు) స్థాపనాదినం (జనవరి 18) నందర్భంగా నిర్వహింపబడుతున్న నృత్య రూపంలో కూర్చున్నాను. కన్నడ సరిగా రాకపోయినా, సంగీతంలో సరిగమలు తెలియక పోయినా భావం స్పష్టంగా అర్థమవుతున్నది.

“కిరుబెరళిన ముద్ర యుంగర ముంగైయ

కరదలి కంకణ నళి తోళుగళ వర చతుర్భుజ

శంఖ చక్ర దిమెఱవ....”

కలలో తనకు కనబడుతున్న ఉంగరము, చేతి కంకణం, చతుర్భుజాలు, శంఖ చక్రాలను వర్ణిస్తున్నాడు. ఎక్కడో ఇదే కీర్తన విన్నాను కాని గుర్తుకు రావడం లేదు.

“మంగళ వర తుంగభద్ర దివరువన

అంగజ పిత శ్రీలక్ష్మీ పతియ

శృంగార మూరుతి పురందర విరలన...”

అప్పుడు గుర్తుకు వచ్చింది అన్నమాచార్యుని -

“కలగంటి కలగంటి, ఇప్పుడిటు కలగంటి

ఎల్ల లోకములకు అప్పుడగు తిరువేంకటేశు గంటి”

ఎక్కడి తెలుగు అన్నమాచార్య, ఎక్కడి కన్నడ పురందరదాసు. కాని వారిద్దరూ ఒకే భావాన్ని, ఒకే స్థాయిలో, కీర్తన చెప్పటం విని ఆశ్చర్యపోయాను. పురందరదాసు జీవిత విశేషాలు, అందు బాటులో ఉన్న కీర్తనలను తెలుసుకుంటే, అన్నమయ్య గూర్చి కాస్త తెలిసినవారికెవరికైనా ఆశ్చర్యం కలుగక తప్పదు.

అన్నమాచార్య క్రీ.శ. 1424-1503 మధ్యన జీవిస్తే, పురందర దాసు క్రీ.శ. 1480-1564 మధ్యన జీవించాడు. అన్నమయ్య తిరుపతి వేంకటేశ్వరునిపై కీర్తనలు వ్రాస్తే, పురందరదాసు ఉడిపి కృష్ణుడిపై కీర్తనలు వ్రాసాడు. భాషాభేదం తప్పిస్తే ఇద్దరి కీర్తనలకు తేడా లేదనిపిస్తుంది. కొన్ని కీర్తనలు వింటే అన్నమయ్య

పురందరదాసుని ఆవహించి వ్రాసాడా అనిపిస్తుంది. ఇద్దరూ సంకీర్తన చేస్తూ దేశాటన చేసారట. ఇద్దరూ సంస్కృతంలో కూడా కీర్తనలు చెప్పారు. అన్నమయ్య కీర్తనలు “సర్వమంత్ర పరమ రహస్యోద్భావన ములు” అని పిలువబడితే, పురందర దాసుని సాహిత్యము “పురందరోప నిషత్” అని పిలువబడింది. అన్న మయ్యను “హరి అవతార” మని వ్రస్తూ తిస్తే,

పురందరదాసుని “విరలఅవతార”మని ప్రస్తుతించారు. దేశాటనలో భాగంగా అన్నమాచార్య పూరీజగన్నాథుని దర్శించి, ఒరియాలో కీర్తించాడు. ఆ సమయంలో అక్కడ ఉన్న వంగదేశభక్తి ఉద్యమస్థాపకుడయిన గౌరాంగు (తరువాత శ్రీకృష్ణ చైతన్య మహాప్రభువు)కు ప్రేరణగా నిలిచాడు. పురందరదాసు దేశాటనలో భాగంగా తమిళ ఆళ్వారులను దర్శించి, కీర్తనలు రచించాడు. వాటి ప్రభావం కొన్ని శతాబ్దాలు నిలిచి త్యాగరాజు (18వ శతాబ్దంలో తంజావూరును పాలించిన మరాఠా రాజు రెండవ శరభాజీ ఆస్థాన గాయకుడు, తెలుగులో కీర్తనలు వ్రాసిన త్యాగయ్య)కు ప్రేరణయ్యాయి. ఇలాగే వీరిద్దరి జీవితాలలో చాలా సారూప్యం కనిపిస్తుంది.

వీరిరువురూ హరిదాసులుగా మారటానికి వారి జీవితాలలో గడచిన ఒక సంఘటనతో వచ్చిన వైరాగ్యమే కారణము. బంగారపు పని చేస్తూ జీవించే “కృష్ణప్ప నాయక” (పురందరదాసు పూర్వనామం) ఆగర్భ శ్రీమంతుడు. కాని పిననారి. దేవుడే స్వయంగా దిగివచ్చి యాచించినా ఏమీ ఇవ్వలేదు. అతని భార్య మాత్రం భర్తకు తెలియకుండా ఒక బంగారు ఆభరణాన్నిచ్చింది. భర్త ప్రశ్నిస్తే బట్టల్లో దాచానని అబద్ధం చెబుతుంది. పిననారైన భర్త చూపించమని పట్టుబట్టడంతో బట్టలను తీసి చూస్తే నిజంగానే ఆభరణమందులో ఉంది. భార్య, భర్తకు నిజం చెబుతుంది. దేవుడే దిగివచ్చినా గుర్తించలేని తన అజ్ఞానానికి విరక్తి చెంది, అన్నింటినీ త్యజించి పురందరదాసుగా మారాడు. అన్నమయ్య జీవితంలో కూడా తండ్రి శిక్షగా గడ్డికోయమంటే, చేతివ్రేలిని కోసుకుని, వైరాగ్యంతో తిరుపతి పారిపోయి అన్నమాచార్యగా మారి కీర్తనలు చెప్పడం ఆరంభించాడు. (మిగతాభాగం పత్రికలో చదవండి)

అధికారి వేణుగోపాలరావు

సమైక్యత

ఆ సేతు శీతనగ పర్యంతం నానా జాతులు, నానా భాషలు, నానా కులాలు, నానాచార వ్యవహారాలు, నానా సంప్రదాయాలు, నానా మతాలు విలసిల్లే దేశం - మన దేశం. భిన్నత్వంలో ఏకత్వమే భారతీయ తత్వం. Unity in Diversity మన జీవన పథం. ప్రపంచంలోని ఏ దేశంలోనూ భారత దేశంలో ఉన్నంత భిన్నత్వం కనిపించదు. ప్రపంచ చరిత్రలోనే ఈ దేశంలో ఉన్నంత సమైక్యతా భావ సమీకరణను ఎక్కడా చూడలేము. ఏ ప్రాంతం వాడైనా, ఏ భాషీయుడైనా, ఏ కులం వాడైనా, ఏ మతం వాడైనా - వాడిలో "నేను భారతీయుణ్ణి. భారతదేశం నా మాతృదేశం. ఈ నేలపై భారతీయుడిగా జన్మించినందుకు నేనెంతో గర్వపడుతున్నాను" అన్న భావమే ఈ దేశవాసులందరినీ సమైక్యపరిచే ఏకైక సూత్రం. అసంఖ్యాక పత్రాలు - ఒకే నీరజం. అనేక భాషా ప్రాంతాలు - ఒకే భారతం. రంగు రంగుల రత్నాలు - ఒకే దండ. రక రకాల రాష్ట్రాలు - ఒకే జెండా. "మనమంతా ఒక్క తల్లి పిల్లలం; ఒక్క తీగ మల్లెలం; ఒక్క దివ్యే మినుకులం; ఒక్క వాన చినుకులం" అనుకుంటుంటాం, అంటుంటాం. సమైక్య భారతమే మన అభిమతం. మనలో ఈ భావం ప్రబలడానికి కారణం మన సంస్కృతీ సంప్రదాయాలే. మన భూమి పుణ్యభూమి, వేదభూమి, ధర్మభూమి. అనాదిగా ఆధ్యాత్మిక భావం, ధార్మికదృష్టి మన నరనరాల్లో జీర్ణించుకొనిపోయాయి. వేదం మన జీవన నాదం. రామాయణ, మహాభారతాది ఇతిహాసాలు మన కాదర్శం. వ్యష్టి ప్రయోజనం గాకుండా సమిష్టి ప్రయోజనమే మనకు ప్రధానం. లౌకిక దృష్టితో పాటు పారమార్థిక దృష్టి పరివ్యాప్తి చెందేలా ప్రవర్తించడమే మన ఆశయం. మన విద్య యొక్క ఆదర్శం కూడా ఐకమత్యము గూర్చి, ఐహికత్వం గూర్చి, జాతీయత గూర్చి, జాతీయ సమైక్యత గూర్చి. "ఏకం సత్ విప్రా బహుధా వదంతి". విష్ణువు, శివుడు, అల్లా, జీసస్ - అందరూ భారతీ

అమృత వర్షిణి

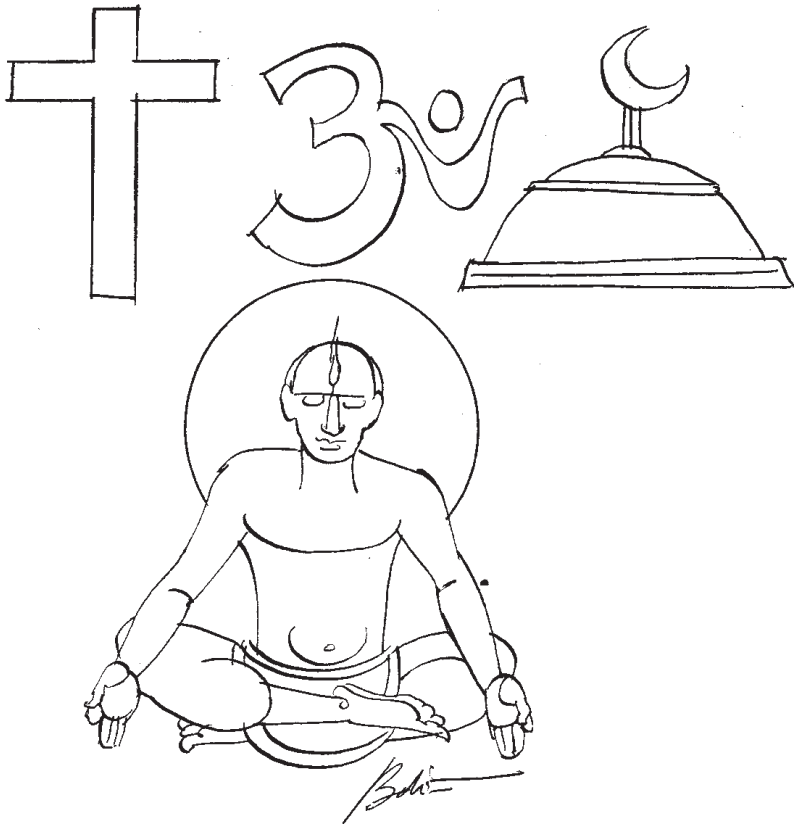

కె.వి. రమణ

యుల దృష్టిలో ఆరాధ్యులే. భారతీయుల ఆశయం, ఆదర్శమూ సర్వేసుఖినస్సంతు : సర్వేసంతునిరామయాః సర్వే భద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖ భాగ్భవేత్ : సర్వే జనా సుఖినోభవంతు. ఆలోచనలోనూ, ఆచరణలోనూ అందరూ బాగుండాలన్నదే మన ధ్యేయం.

ఓం సహనా వవతు భవతు, సహనౌ భునక్తు, సహవీర్యం కరవావహై, తేజస్వి నా వధీతమస్తు, నా వవతు మా విద్విషావహై ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః అన్నది ఉప నిషత్తు. మనందరం కలిసి వుందాం; కలిసి భుజిద్దాం; కలిసి మన ప్రతాపాన్ని ప్రదర్శిద్దాం; తేజీవంతులమై జీవిద్దాం; పరస్పర ద్వేషానికి స్వస్తి పలికి అంతటా శాంతి విస్తరిల్లేలా, వర్ధిల్లేలా ప్రవర్తిద్దామని

వేల ఏళ్ళ నుండి వేనోళ్ళ చాటుతూ వస్తున్నాం. విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వానికి, విశ్వశాంతికి, విశ్వజనీనమైన ప్రేమకు పాటు పడుతున్నాం. ఈ సమైక్య భావవాహినికి అప్పుడప్పుడు కులం పేరిట, ధనం పేరిట, మతం పేరిట, భాష పేరిట, ప్రాంతం పేరిట స్వార్థపరులు, విద్రోహశక్తులు సృష్టించే - దుర్భేద్యంగా కనిపించే అవరోధాలు - ఎన్నిటికీ అడ్డుకోడలూ, ఆనకట్టలూ కావని, కాలేవని, మన సమైక్యతా భావాన్ని చెరిపి వేయలేవనే భావం ప్రతి ఎదలో మార్కోగ్రాలి. ప్రతి గొంతులో ఘోషించాలి. ప్రతి మాటలో ప్రతిధ్వనించాలి. ప్రతి చేతలో ప్రతిఫలించాలి. ప్రతి ధ్యేయంలో ప్రస్ఫుటమవ్వాలి. మన సమైక్యతా భావం విశ్వమానవ కళ్యాణానికి దోహదపడాలి. ❀

'రచన' తెలుగులో మాసపత్రికను నేను ఇటీవల ఇండోర్ రైల్వేస్టేషన్లో కొని చదవడం జరిగింది. ప్రస్తుతం వస్తున్న వార/మాసపత్రికలకంటే విలక్షణమైన సలక్షణ మాసపత్రిక 'రచన'. అందులో అలనాటి గాయనీమణుల (స్వర్ణలత), రాజకీయ నాయకుల సాహిత్యపర మేధావుల గురించి తెలుసుకోవడం, కొమ్మూరి వేణుగోపాల రావు "హౌస్ సర్జన్" పునరుద్ధిస్తున్నందుకు ఎంతో సంతోషం. ఈనాడు, ఆంధ్రజ్యోతి, వార్త ఆదివారం సంచికల పజిల్స్ పూర్తి చేయడం ఒక హాబీ, ఒక పిచ్చి. అలాగే 'రచన'లో పజిల్స్ పూర్తి చేయడం జరిగింది. ప్రతి ఇంట్లో ముసలి భార్య-భర్తలు ఉన్నారు. 'ముంగిట్లో మందారాలు' కథ వాళ్ళ మనోభావాలను చక్కగా తెలియజేస్తున్నది. అన్ని శీర్షికలు ఒక దాన్ని మించి మరొకటి అద్భుతం - అమోఘం.

- పి.ఎల్.ఎన్. ప్రకాశం (ఇండోర్)

కొమరవోలు సరోజగారు వ్రాసిన 'సమావేశం' కథ చాలా బాగుంది. కోడళ్ళ సమావేశానికి వెళ్ళిన ఊర్మిళగారు మారిపోవటం నన్ను బాగా కదిల్చివేసింది. ఈ రోజుల్లో సత్యవాణి అత్తగారు, ఆమె కోడలు లాంటి ఉత్తమురాలు నిజంగా ఉంటే దేశంలో అత్తా కోడళ్ల సమస్య ఉండేది కాదని నా ఉద్దేశం. ఇహపోతే తుర్లపాటి రాజేశ్వరి గారు వ్రాసిన 'కళాకళ్యాణి' కథ రసవత్తరంగా ఉంది. నాకు చాలా నచ్చింది. అయితే అలాంటి కథల్ని యీ రోజుల్లో పాఠకులు అప్రిషియేట్ చేయలేరేమోనని నా కనిపిస్తున్నది. అందుకే అటువంటి కథలు మరుగునపడిపోతూన్న యేమో.

దారపురెడ్డిగారు 'లకుమ' సౌందర్యాన్ని వర్ణించుట చాలా బాగుంది. ఆ వర్ణన కళ్ళకి కట్టినట్టే ఉంది. 'లకుమ' అంతటి సౌందర్య రాసి మరి.

- డి.జగత్ కుమారి (హైదరాబాద్)

మే 'రచన' మొదటి పేజీ నుంచి చివరి పేజీ వరకు ఆద్యంతము విడువకుండా చదవాలనే కుతూహలాన్ని కలిగించడమే కాక ఆనందానుభూతుల్ని అధికంగా అందించింది. "రేడియో అన్నయ్య శత జయంతి వివరాలు..." చూసి చదివి పులకితులమయ్యాము. 1965 నుంచి వారి పరిచయ భాగ్యం కలిగిన మేము ఈ విధంగా మరోసారి వారి వివరాలు పత్రికాముఖంగా చూసి మరోమారు ఆనందించాము. ఇంత చక్కని వివరాలు అందించిన మీరు బహుదా అభినందనీయులు. సుభాషిణిగారి 'ముంగిట్లో మందారాలు' పత్రికకే తలమానికంగా ఉంది. వారికి అభినందనలు.

- కరణం శివానందరావు (కర్నూలు)

మే నెల 'రచన' మమ్మల్నైంతో ఆకట్టుకుంది. ముఖ్యంగా - ఎస్.సుభాషిణి గారి "ముంగిట్లో మందారాలు" కథ - కథనం ముఖ్యంగా "అన్నపూర్ణ" పాత్ర చిత్రణ, వైవిధ్యం, చాల విధాలా మా అమ్మగారిని పోలి ఉండడం చేతనేమో. ఎంతో నచ్చింది.

BALA ! Its superb, all those memories of my childhood came rushing in as I opened the volumes. A wonderful achievement on your part to revive such pleasant memories for so many people all over the world. I am sure my daughter will enjoy reading BALA as much I did all those years ago. The beauty of it is as I flicked through the pages, I slipped back into my girlhood. What a wonderful feeling it was. It has brought warmth, friendship and love of all my friends back at home. As children we sang most of the songs from BALA every evening before going home.

Thank you for being so inventive and making fresh approaches in publishing.

How about bringing the ORIGINAL PEDDA BALA SIKHSHA into light again. The abridged versions are insipid.

G. Janaki Sastry (Leeds, England)

"అవును తల్లి మనసు నవనీతమే! చిన్నపాటి తాకిడికే కరిగిపోతుంది. పిల్లల కోరిక కాదనగల అమృతనం ఉందా ఈ అవనిలో!" - ఈ వాక్యాలు ఎంత నిజం! హేట్యాఫ్ టు సుభాషిణిగారు.

శ్రీమతి కె.వి. చలపతిరావుగారి "నిర్లక్ష్యం" నేటి బిజీ తల్లితండ్రులకు నిజంగా ఒక కనువిప్పు. టీనేజ్ పిల్లల పెంపకంలో ఎంత జాగ్రత్త పడాలో మంచి సందేశంతో కలగలిపి, మనోరంజకంగా అందించారు. 'రచన' ద్వారా వారువురికీ, మా అభినందనలు అందజేయ ప్రార్థన.

- డా. ప్రభాకరరావు (విజయనగరం)

జూన్ 'రచన' ముఖచిత్రం ఎంతో బావుంది. అనువాద కథే అయినా 'ఇద్దరు మెజిషియన్లు' ఆసక్తిగా చదివినపజేసింది. ముఖచిత్రంపైన ఈ కథ గురించి ప్రకటించారు కానీ విషయ సూచికలో ఎక్కడా పేజీ నంబరు ప్రచురించలేదు. ఆర్.వి.లక్ష్మీదేవి గారి అనువాదం బావుంది. అయితే ఇట్లాంటి అనువాద కథల్ని ప్రచురించినప్పుడు మూలకథ రచనా కాలం, ప్రచురించిన తేదీ, ఇప్పటి అనువాదకుడు/అనువాదకురాలు సదరు కథను మూలభాష నుండి అనువాదం చేసారా లేదా ఇంగ్లీషు లోంచి అనువదించారా అనే వివరాలి కూడా ప్రకటిస్తే బావుంటుంది.

పాత కథలు, పాత నవలలు చదివే అవకాశాలు లేని ఈ రోజుల్లో అరుదైన కథల్ని నవలల్ని ఎంతో శ్రమతో సేకరించి 'రచన'లో వాటిని ఈనాటి పాఠకుల కోసం అందిస్తున్న మీ కృషి అపూర్వమైనది.

రాంబాబు అండ్ శాయిగారి కథలతో బాటు ఆయా కథల నేపథ్యాన్ని కూడా ప్రచురించడం ప్రయోగాత్మకంగా, ప్రయోజనాత్మకంగా వుంటోంది. గతంలో కొన్ని కథా సంకలనాల్ని ఇలా కథా నేపథ్యాలతో కలిపి ప్రచురించారు. పాఠకులకు రచయితలతో, రచనలతో మెరుగైన సంబంధాల ఏర్పాటుకు ఈ విధానం ఎంతగానో ఉపకరిస్తుంది. కాబట్టి వీలైతే (రచయితలకు, సంపాదకు

లకు) ఆయా రచనలతో పాటు నేపథ్యాలను కూడా ప్రచురిస్తే బావుంటుంది.

“బాల విహంగ వీక్షణ సంపుటి” అవిష్కరించటం ఈనాటి పరిస్థితుల్లో గొప్ప సాహసకృత్యం కిందే లెక్క. అయితే ఇదొక అద్భుతమైన విషయం. సదరు పుస్తకం అవిష్కరణ గురించి, పుస్తకం ప్రచురణ వెనకను కృషి గురించి దినపత్రికల్లో, ఆదివారం అనుబంధాల్లో ప్రత్యేక కథనాలు కూడా వచ్చాయి. ఈ కాలం పిల్లలకు ఈ పుస్తకం ఓ గొప్ప బహుమతి. అయితే ఇలాంటి బహుమతిని ఇచ్చే ఔదార్యం, సహృదయత ఎంతమందికి వుందో వేచిచూడాలి.

‘రచన’లో అప్పుడప్పుడూ ఎక్కువ సంఖ్యలో కథల్ని ప్రచురించినట్టే, కవితల్ని కూడా ప్రచురించగలిగితే బావుంటుంది.

నచ్చిన లేదా నచ్చని కథ గురించి రాసే శీర్షిక పేరు, కూపన్, “నేను మెచ్చిన కథ”(?) అని వుండడం బాగాలేదు. మార్చగలరు.

గతంలో శ్రీ కోడూరి శ్రీరామమూర్తి గారు నెల నెలా కథల్ని సమీక్షించేవారు. ఇప్పుడు అంత విశ్లేషణాత్మకంగా ప్రతినెలా కథల్ని సమీక్షించేవారూ ప్రచురించేవారూ కనుమరుగైపోయారు. ఈ ప్రయత్నాన్ని ‘రచన’లో పునఃప్రారంభించగలిగితే బావుంటుంది. కథాసాహిత్యం, సాహిత్య విమర్శ మెరుగుపడుతుంది.

‘కథాపీఠం’ శీర్షికన మంచి కథల్ని ప్రచురిస్తూ అధిక పారితోషికాన్ని రచయితలకు అందిస్తూ అటు మరణించిన వారి జ్ఞాపకార్థంగా వారి వారిచే సాహిత్యకృషిని కొనసాగింపచేయడం ఒక మంచి పని.

ఇదేవిధంగా ‘కథాపీఠం’ శీర్షిక ఉద్దేశాన్ని వ్యాసానికి, కవితకు కూడా అన్వయించినట్లయితే అటు కవులకు, వ్యాస కర్తలకు ప్రోత్సాహకరంగానూ వుంటుంది. ఇటు పాఠకులకు గొప్ప / మంచి రచనలు చేరుతాయి. ఏమంటారు? మంచి కథలతో పాటూ మంచి కవితలకు, వ్యాసాలకు కూడా ‘రచన’ వేదికగా నిలబడుతుందని నా నమ్మకం.

- జి. వారిజ (పలమనేరు)

(‘రచన’లో ప్రకటితమయిన/అయ్యే అనువాద కథలన్నీ ఉభయ భాషల్లో ప్రవీణులైన అనువాదకులు నేరుగా ఆయా మూల భాషల్నించి తెలుగులోకి అనువాదం చేసినవే! - ఒక్క ఫ్రెంచ్ తప్ప! ఆగస్టులో ‘రచన అనువాద కథలు’ పుస్తకం విడుదల అవుతుంది. - సం||)

2nd INTERNATIONAL INDIAN CARTOON CONTEST

Dear Cartoonists,

We are glad to invite you to participate in the **2nd Indian International Cartoon Contest 2005**. The contest is being organised by the **Forum for Political Cartoonists** open to cartoonists from all over the World.

Theme: WOMEN (Discrimination or Inequalities among men and women)

▪ Only original cartoons are accepted. Drawing technique is free. ▪ **Size A4 (210 X 297 mm)**. Cartoon Title, Cartoonist's Name, Address and e-mail ID should be written on the reverse side of each cartoon. The drawings shall not bear subtitles. ▪ Cartoons should not have been awarded previously. An artist can participate in the contest with a **maximum 5 (Five)** cartoons.

We therefore invite you this year to contribute your most appreciated creativity to pointing the way ahead to a more equitable future.

▪ The cartoons should be understood by people in all parts of the world. Therefore, please avoid text and words in the cartoons. If you need to use words, they must be in English. ▪ Organizers are not responsible for the delays due to deliveries. ▪ Submitted cartoons will not be returned. ▪ The deadline for entries is **July 30, 2005**.

PRIZES: 1st Prize Rs.15,000 + Certificate; 2nd Prize Rs.10,000 + Certificate; 3rd Prize Rs. 5,000 + Certificate; Honorable Mentions 10 Awards

Send all your drawings to: Shyammoan, General Secretary, FPC, 8-3-825/5/4/3/1, Srinagar Colony, Hyderabad-500 073. AndhraPradesh INDIA. Phone No. -91-40-23750436; Cell No. + 919440595858; e-mail – syamohan99@yahoo.com

▪ Selected works recommended by the jury will be exhibited in India. At the end of the exhibition, an **Album of the cartoons** will sent to the artists whose work has been exhibited. ▪ Terms and conditions apply. ▪ We would like to invite you to not only participate in this year's contest yourself, but to also inform your colleagues of the contest. You may publish information on the contest in your websites, portals, newsletters and/or publications and pass them on to other cartoonists you know.

For further information on the contest and on the conditions of participation, please check out www.indianink.org

Looking forward to your creative cartoons.

Good luck